

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ  
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Навчально-науковий інститут мистецтв  
Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-  
прикладного мистецтва та дизайну**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ  
ЩОДО ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ  
В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**для студентів другого «магістерського» рівня вищої освіти  
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка  
спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)  
спеціалізація 014.12 Образотворче мистецтво**

Видання перероблене і доповнене

**Методичні рекомендації щодо проходження виробничої педагогічної практики в закладах вищої освіти** для студентів другого «магістерського» рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями), спеціалізація 014.12 Образотворче мистецтво. Видання перероблене і доповнене. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника / Укладачі: Б.М. Тимків, М.В. Дяків, М.В. Гнатюк . Івано- Франківськ, 2024. 40 с.

Рецензенти:

Кузенко П. Я. - кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації Навчально-наукового інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Шпільчак В. А. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дизайну і теорії мистецтва, Навчально-наукового інституту мистецтв Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Методичні рекомендації є допоміжним матеріалом, щодо оформлення звітної документації виробничої педагогічної практики в закладах вищої освіти.

Вони розкривають зміст, загальні положення, мету, зміст та бази практик, вказують, які повинні бути матеріали звітної документації практики відповідно до сучасних тенденцій освітнього процесу у закладі вищої освіти.

*Рекомендовано до друку Вченою радою Навчально-наукового інституту мистецтв Прикарпатського національного університет імені В. Стефаника Протокол №1 від 02 вересня 2024 р.*

© Б.М. Тимків, М.В. Дяків, М.В. Гнатюк - укладачі.

© Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, кафедра МВОДПМД, 2024 р.

## ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Загальні положення. Мета, зміст та бази практик .....	4
2. Забезпечення практики: бази, програми... ..	7
3. Організація і керівництво практикою .....	8
4. Права та обов'язки студентів.....	9
5. Проходження практики за межами України .....	10
6. Підведення підсумків практики.....	10
7. Матеріальне забезпечення.....	10
8. Документи, які регламентують діяльність підрозділів у забезпеченні практики... ..	11
9. Критерії оцінки результатів виробничої педагогічної практики в закладах вищої освіти... ..	11
10. Рекомендована література.....	13
11. Додатки... ..	16

## ВСТУП

Підготовка вчителя-педагога є цілеспрямованим навчальним процесом, в якому виробнича педагогічна практика розширює усесторонній розвиток інтелектуальної складової майбутніх фахівців галузі знань 01 Освіта / Педагогіка. Реалізація поставлених практичних завдань виробничої педагогічної практики здійснюється згідно «Положення про організацію та проведення практики студентів у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (далі – Положення, далі – Університет) розробленого у відповідності до чинного законодавства у сфері освіти України: Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Положення про проведення практики студентів ЗВО України: Наказу Міністерства освіти України 08.04.1993 № 93 (Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міносвіти № 351 (v0351281-94 ) від 20.12.94), Постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» з урахуванням Положення про організацію освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.

Положення регламентує питання проведення всіх видів практики студентів у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника для всіх спеціальностей та рівнів освіти. Відповідно до нормативних документів у змістову структуру виробничої педагогічної практики залучено необхідні форми теоретичної та практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня, а саме вивчення та застосування педагогічного досвіду викладачів-наставників.

### **1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ. МЕТА, ЗМІСТ ТА БАЗИ ПРАКТИК**

Проходження виробничої педагогічної практики в закладах вищої освіти забезпечується освітньою програмою підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014. 12 - Середня освіта (Образотворче мистецтво) та є обов'язковим компонентом ОПІ для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти і має на меті набуття професійних вмінь та навичок фахових компетентностей на посаді викладача вищої школи.

Виробнича педагогічна практика в закладах вищої освіти є невід'ємною складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців університету і спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих студентами за час навчання, набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, формування та розвиток у студентів вміння приймати самостійні рішення в умовах конкретної професійної ситуації, оволодіння сучасними методами та формами організації праці їхньої майбутньої спеціальності, визначених освітньо-кваліфікаційною характеристикою підготовки фахівців відповідного напрямку.

Базою проходження виробничої педагогічної практики в закладах вищої

освіти є університети, інститути, коледжі, вищі професійні училища.

Під час виробничої педагогічної практики в закладах вищої освіти здобувачі виконують навчально-методичну роботу (підготовка до занять, відвідування та аналіз занять, проведення консультацій, керівництво різними видами діяльності студентів), яка становить 180 навчальних годин практики, а також оформляють звітні документи (звіт – стислий опис змісту роботи, щоденник практики, розширений конспект проведеного одного залікового заняття, план-схему психолого-педагогічної характеристики групи (колективу), характеристика керівника-методиста про навчально-методичну роботу студента). Студенти проходять практику упродовж 4 тижнів (6 залікових кредитів) у III-му семестрі. За час практики студенти повинні провести: 3 лекції та 5 практичних занять.

Строки проведення практик визначені в навчальному плані спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями), спеціалізація 014.12 Образотворче мистецтво.

Зміст практики та її програма розроблені на основі наскрізної програми та робочої програми.

**Метою** проходження виробничої педагогічної практики в закладах вищої освіти є забезпечення зв'язку між науково-теоретичною і практичною підготовкою студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти та формування в них відповідних професійних компетентностей для виконання функцій викладача вищої школи. В результаті студенти набувають достатній рівень професійної підготовки та можуть виконувати обов'язки викладача з фаху, використовуючи вміння, сформовані під час виробничої педагогічної практики в закладах вищої освіти.

При проходженні виробничої педагогічної практики в закладах вищої освіти особливу увагу необхідно приділити організації самостійної роботи студентів, що сприяє формуванню вмінь і навичок самостійної праці, поглибленню професійно-практичної підготовки, самоосвіті, самостійному вирішенню практичних завдань.

**Завданням** виробничої педагогічної практики є поглиблення теоретичних та практичних знань з курсів «Методика викладання образотворчого мистецтва в ЗВО та ЗЗСО», «Педагогіка вищої школи та педагогіка мистецтва», «Інноваційні технології навчання мистецтву»; сформувати практичні навички роботи з студентами у процесі навчально-виховної діяльності на лекційних та практичних заняттях.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

базові положення нормативних документів у мистецькій галузі, зміст та структуру програм з відповідних курсів, а також праці вчених в даній галузі;

різноманіття форм, методів організації мистецької освіти, способи діагностики навчальних досягнень студентів;

особливості організації навчально-виховного процесу в сучасних освітніх

закладах;

основні закономірності, принципи, методи і прийоми навчання та виховання, основні види діяльності і методичку їх організації;  
вікові особливості психологічного та фізичного розвитку.

***Вміти:***

реалізувати здобуті знання, уміння і навички в науково-дослідницькій діяльності;

реалізувати професійні якості на практиці;

застосовувати на практиці основні принципи, методи та прийоми навчання та виховання;

методично грамотно спланувати і провести заняття різних типів;

використовувати різні форми організації навчально-виховної діяльності;

планувати та проводити різноманітні за формою і змістом виховні заходи;

аналізувати програми і підручники з відповідних курсів.

***Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач:***

***Інтегральна компетентність:*** здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі образотворчої та освітньої діяльності, які вимагають достатнього інтелектуального потенціалу, а також поглибленого рівня знань та вмінь інноваційного характеру.

***Загальні компетентності:***

здатність до узагальнень, абстрактного мислення, поєднання аналізу та синтезу для розуміння процесів та явищ в освітній галузі;

готовність здійснювати освітню та науково-дослідницьку діяльність на основі гуманістичного світогляду й розуміння суті педагогічних явищ та процесів;

здатність працювати в команді, переконувати та впливати на інших учасників колективу;

уміння знаходити компромісні рішення й брати на себе відповідальність за їх втілення; здатність мотивувати людей, ставити цілі, обґрунтовувати методи їх досягнення та рухатися до спільної мети;

розуміння та сприйняття етичних принципів;

дотримання норм професійної етики.

***Фахові компетентності:***

здатність застосовувати знання про психологічні особливості педагогічної взаємодії учасників освітнього процесу закладів загальної середньої і профільної та позашкільної освіти, закладів культури та закладів вищої освіти в професійній діяльності;

здатність використовувати інноваційні педагогічні технології навчання в процесі викладання образотворчих дисциплін; застосовувати засоби викладання, методи, прийоми, відповідно меті та змісту навчання образотворчого мистецтва в закладах загальної середньої і профільної та позашкільної освіти, закладах культури, а також в закладах вищої освіти;

здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів та ЗВО з образотворчого мистецтва;

здатність керувати дослідницькою діяльністю учнів та ЗВО у позакласній і позааудиторній роботі;

здатність використовувати інформаційні технології у навчанні.

### ***Програмні результати навчання:***

знання методики викладання образотворчих дисциплін, а також відповідних нормативних актів і документів, що регламентують організацію освітнього процесу у закладах загальної середньої і профільної та позашкільної освіти, закладах культури та закладах вищої освіти;

використання знань про психологічні особливості педагогічної взаємодії учасників освітнього процесу закладів загальної середньої і профільної та позашкільної освіти, закладів культури та закладів вищої освіти в професійній діяльності;

уміння здійснювати моніторинг навчальних досягнень суб'єктів навчання;

розробляти різні типи навчальних завдань, відповідних результатам моніторингу;

уміння підбирати систему завдань для контролю і корекції знань учнів, студентів;

здійснювати усний, письмовий та тестовий контроль на заняттях; вести облік результатів контролю знань, умінь та навичок;

здійснювати освітню й науково-дослідницьку діяльність на основі гуманістичного світогляду й розуміння суті педагогічних явищ і процесів.

## **2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИКИ: БАЗИ, ПРОГРАМИ**

Наскрізна програма практики (НПП) – це основний організаційно-методичний документ, що регламентує мету, зміст і послідовність проведення практик, підведення їх підсумків і містить рекомендації щодо видів, форм і методів контролю якості підготовки (рівень компетенцій), які здобувачі вищої освіти повинні отримувати під час проходження кожного виду практики. Зміст наскрізних програм включає програми всіх практик на кожному рівні здобуття вищої освіти.

НПП розробляється навчальним підрозділом університету згідно з навчальними планами, відповідно до ОПП підготовки фахівців.

НПП повинна мати таку структуру: найменування практики, семестр, в якому передбачена практика, тривалість практики (тижні), вступ, мета і завдання практичної підготовки студентів структурного підрозділу відповідно до спеціальностей; структура практичної підготовки у підрозділі: види практик, послідовність проходження, кількість кредитів (годин) на кожен вид, форма контролю); специфічні особливості організації та проведення практики (за необхідності).

На основі НПП розробляються і затверджуються робочі програми відповідних видів практики.

Робочою програмою практики вважається навчально-методичний

документ, який регламентує порядок проведення окремо взятої практики. Робоча програма практики (далі – РПП) студентів входять до комплексу основних навчально-методичних документів, які реалізують завдання ОПП фахівців освітніх ступенів та відповідають їх змісту щодо практичних знань і навичок.

Структура робочої програми повинна відповідати загальним вимогам, що ставляться до документів такого виду.

Кафедра може розробляти, окрім наскрізних та робочих програм практики, інші методичні документи, які сприятимуть досягненню високої якості проведення практики студентів.

Визначення баз практики, розробка та укладення угод із підприємствами, організаціями, установами всіх форм власності здійснює відділ практики Університету. Тривалість дії угоди узгоджується договірними сторонами й діє упродовж п'яти років.

Студент може самостійно обрати місце проходження практики. У такому разі він зобов'язаний за місяць до її початку принести лист-дозвіл та Угоду з підприємством, установою чи організацією про проходження практики.

На практику студенти направляються наказом ректора Університету.

Студенти можуть проходити практику за місцем проживання, праці чи навчання.

При отриманні подвійної освіти всі види практик пере зараховуються.

### **3. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ**

Відповідальність за організацію, проведення і контроль практики покладається на ректора Університету.

Організаційно-фінансове керівництво координується завідувачем відділу виробничої (навчальної) практики Університету.

Безпосереднє навчально-методичне керівництво та виконання програми практики забезпечують керівники практики від структурних підрозділів Університету.

До керівництва практикою залучаються викладачі, які мають досвід практичної роботи за фахом, на підприємствах та інших об'єктах практики не менше одного року.

Продовження (зміна періоду проведення) практики регламентується розпорядженням структурного підрозділу (коледжу, факультету, інституту) Університету.

Структурний підрозділ подає відділу практики в електронному варіанті службове подання для підготовки наказу про проведення практики.

Керівник практики від підрозділу та керівники-методисти кафедр розподіляють між собою проведення всіх організаційних заходів щодо практики (настановча конференція, інструктаж з техніки безпеки, супровідні документи тощо).

Керівники баз практик своїм наказом зараховують студентів практикантів на конкретні робочі місця/посади. За відсутності останніх студенти призначаються дублерами працівників, а також призначають наставників



студентів.

#### **4. ПРАВА ТА ОBOB'ЯЗКИ СТУДЕНТІВ**

##### ***Студенти-практиканти зобов'язані:***

- до початку практики одержати від керівника практики (відповідного підрозділу), керівників-методистів направлення, методичні матеріали (РПП, методичні вказівки, щоденник, індивідуальне завдання), консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики та відвідувати базу практики відповідно до розкладу виробничої педагогічної практики в закладах вищої освіти;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
  - надавати посильну допомогу викладачам;
  - займатися плануванням і викладанням лекцій та практичних завдань;
  - вести спостереження за діяльністю викладача та студентів на парах, виконуючи практичні завдання;
  - брати активну участь в обговоренні результатів спостереження під час занять з методики навчання;
  - виконувати індивідуальні завдання;
  - опрацювати рекомендовану літературу;
  - дотримуватися правил техніки безпеки, внутрішнього розпорядку бази практики, етики взаємовідносин між учасниками практики;
  - нести відповідальність за виконану роботу;
  - своєчасно здати матеріали практики, передбачені РПП, та у зазначені терміни скласти диференційований залік з практики;
  - подати характеристику про практику.

##### ***Студенти-практиканти мають право:***

- за наявності вакантних місць студенти можуть бути зарахованими на штатні посади, якщо робота на них відповідає вимогам РПП. При цьому не менше 50 відсотків часу відводиться на загально професійну підготовку за програмою практики;
- повторного проходження практики у разі відсутності на базі практики з поважної причини за умови надання відповідних документів та за рішенням керівництва підрозділу Університету;
- на проходження практики за майбутнім місцем працевлаштування, якщо вони навчаються в Університеті за цільовим направленням;
- проходити практику на випускному курсі за майбутнім місцем працевлаштування (за умови представлення документів про своє працевлаштування після закінчення Університету).

## **5. ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ ЗА МЕЖАМИ УКРАЇНИ**

Для поглиблення теоретичних знань і практичних навичок студентів Університету можуть скеровувати для проходження виробничої педагогічної практики в закладах вищої освіти за межами України.

Групи для проходження практики за межами України формують відповідно до укладених угод з установами, організаціями та підприємствами інших країн.

Відповідальність за якісне формування груп покладається на завідувачів кафедр тощо.

Програму проходження практики за межами України готують викладачі випускових кафедр.

Після повернення в Україну студенти зобов'язані представити звітну документацію і захисти її згідно з вимогами.

## **6. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ**

В Університеті форми звітності й оцінювання знань студентів визначають робочі програми практики відповідно до її виду.

Звіт практики студент захищає перед комісією, призначеною кафедрою. Склад комісії визначається завідувачем кафедри. Форма звітності за практику визначається навчальним планом, робочою програмою практики.

Звітна документація з практики: на кафедрі упродовж року зберігається характеристика студента, всі інші робочі матеріали практики повертаються йому для подальшого користування.

Оцінку за практику враховують при призначенні стипендії.

Студент, який не виконав програму практики, відраховується з Університету. Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, то навчальним закладом надається можливість студенту пройти практику повторно (в межах графіку навчального процесу).

Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри та заслуховуються вченою навчального підрозділу Університету не менше одного разу упродовж року.

## **7. МАТЕРІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ**

Джерела фінансування практики студентів Університету визначаються формою замовлення на фахівців: державне або регіональне, кошти фізичних чи юридичних осіб. Для фінансування виробничої практики можуть залучатися додаткові джерела фінансування, не заборонені законом.

Розміри витрат на практики визначаються кошторисом і є частиною загальних витрат на підготовку фахівців.

Оплата відряджень викладачам – керівникам практик - здійснюється закладом вищої освіти відповідно законодавства України про оплату

службових відряджень.

Форма та порядок оплати праці безпосередніх керівників-методистів від бази практики визначається взаємною домовленістю сторін в угоді на проведення практики студентів Університету.

Під час практики, у період роботи на робочих місцях і посадах з виплатою заробітної плати, за студентами зберігається право на одержання стипендії за результатами підсумкового контролю.

За наявності угод між Університетом та підприємством (організацією, установою) і за умови сплати в період виробничої практики студентам заробітної плати, 50% її може направлятися на рахунок закладу вищої освіти для здійснення його статутної діяльності, зміцнення навчально-матеріальної бази, соціальний захист студентів, проведення культурно-масової та фізкультурно-спортивної роботи тощо.

## **8. ДОКУМЕНТИ, ЯКІ РЕГЛАМЕНТУЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДРОЗДІЛІВУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАКТИКИ:**

### *Зберігаються на кафедрах:*

- наскрізні програми практик (електронний чи паперовий варіанти);
- робочі програми практик (електронний чи паперовий варіанти);
- характеристика як форма звітності студента за практику (1 навчальний рік);
- копії наказів про проведення практики (електронний чи паперовий варіанти);
- заліково-екзаменаційні відомості про результати практики.

### *Зберігаються у відділі практики:*

документи з питань організації та проведення практики в Університеті, нормативні документи МОН України та кабінету міністрів;

положення про проведення практики в Університеті;

накази про організацію та проведення практики, розпорядження про практику. Відділ практики зобов'язаний передати накази про проведення практики у відповідні підрозділи.

угоди про співпрацю між Університетом та базами практик.

## **9. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Виробнича педагогічна практика в закладах вищої освіти завершується диференційованим заліком за стобальною системою.

При оцінюванні результатів виробничої педагогічної практики в закладах вищої освіти враховуються такі показники:

- організованість і дисциплінованість студента-практиканта в період

- проходження практики;
- ініціатива і творчість, виявлені під час проходження практики нарізних ділянках роботи;
- якість навчальної роботи;
- якість виховної роботи з групою та окремими студентами;
- якість дослідної роботи, виконаної в ході практики;
- якість оформлення документації з практики;
- своєчасність здачі документації.

Політика курсу виробничої педагогічної практики в закладах вищої освіти базується на формуванні результатів навчання студента із академічної доброчесності.

Політика виставлення балів поточної успішності: – підготовка до лекцій та практичних занять (10 балів); проведення лекцій (30 балів); – підготовка і розробка практичних занять (40 балів); – оцінка відвіданого заняття – 20 балів методистом фахової кафедри, методистом кафедри педагогіки, методистом кафедри психології; захист практики, оформлення звітних документів (звіт про проходження практики (стислий опис змісту роботи), щоденник практики, конспекти проведених занять, оцінка керівника про навчально-виховну роботу студента) – 10 балів. Максимальна кількість балів – 100 балів.

Студент, який не виконав програму практики, відраховується з Університету. Якщо програма практики не виконана студентом з поважної причини, то навчальним закладом надається можливість студенту пройти практику повторно (в межах графіку навчального процесу).

### Система оцінювання.

Розподіл балів, які отримують студенти										Сума
підготовка до лекційних та практичних занять	проведення лекцій			проведення практичних занять					оцінка керівника методист кафедри педагог, психолог	
10	1	2	3	1	2	3	4		20	100 балів
	10	10	10	10	10	10	10			

## 10. АНАЛІЗ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТА- ПРАКТИКАНТА (Магістра)

**ЗАВДАННЯ:** аналіз професійної компетентності студента(и)-практиканта(и).

**Метою** цього виду індивідуального психолого-педагогічного завдання є виявлення керівником-методистом кафедри рівня психолого-педагогічних знань студента(и)-практиканта(и), у його(її) здатності щодо професійної компетентності на практиці у закладі вищої освіти

**Інструкція:** для виконання цього завдання необхідно відвідати кілька занять свого студента-практиканта. Професійність студента-практиканта визначається за схемою, що містить параметри компетентності (див.: табл. 1).

**Аналіз результатів** здійснюється на основі розподілу балів: 10 – максимальна к-сть балів, що відповідає твердженню у лівій колонці, 1- мінімальна к-сть балів, що відповідає твердженню у правій колонці. Оцінюючи параметри компетентності, треба вибрати бал у проміжку від 10 до 1. *Таблиця 1*

### Схема аналізу професійної компетентності студента-практиканта (за О. Штепою)

п/п	Параметри професійної компетентності	Бали	Параметри професійної компетентності
<b>1. Педагогічна діяльність студента-практиканта</b>			
	Ставить розвивальні та виховні задачі поряд з навчальними.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Ставить та реалізує навчальні задачі.
	Володіє варіативною методикою, тобто вибором одного методичного рішення з декількох можливих.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Використовує одноманітні методичні рішення у навчанні.
	Прагне й уміє аналізувати свій досвід.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Уникає самоаналізу.
<b>2. Педагогічне спілкування студента-практиканта</b>			
	Заздалегідь планує комунікативні задачі.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Задачі спілкування під час заняття не планує, покладаючись на ситуації, що виникають стихійно.
	Створює в аудиторії атмосферу довіри, психологічної безпеки; студенти	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	У спілкуванні використовує жорсткі методи; керується незаперечним

	відкриті для спілкування та розвитку.		авторитетом викладача; студенти напружені.
	Вважає цінністю особистість кожного студента; поважає їхню гідність, зорієнтований на підтримку.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Студентів сприймає як об'єкт, засіб, перешкоду. Не диференціює власного спілкування, зорієнтований на формальні оцінки.
<b>3. Особистість студента-практиканта</b>			
	Має професійно-педагогічну спрямованість.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Вважає, що ненадовго затримається на викладацькій діяльності.
	Має позитивну Я-концепцію, спокійний та впевнений.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Постійно невпевнений у собі.
	Працює творчо, застосовує оригінальні прийоми.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Працює головно за типовими методичними розробками.
<b>4. Навченість та самостійність студентів</b>			
	Ставить задачі формування в студентів вміння вчитися, заохочує їхні активні навчальні дії та самоконтроль.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Задачі розвитку, вміння вчитися в студентів не ставить, дає завдання у готовому вигляді, організуючи лише репродуктивну діяльність студентів.
	Розвиває в студентів самостійність та ініціативу.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Самостійність та ініціативу студентів не заохочує.
	Прагне намітити для окремих студентів індивідуальні програми.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Індивідуальний та диференційний підхід мінімальний.
<b>5. Психологічний аспект педагогічної діяльності</b>			
	Може уявити себе на місці студента, поглянути на проблему його очима.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Вважає недоцільним пояснювати проблему з точки зору студента.
	Відверто та щиро виявляє свої думки та	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Жорстко дотримується правил ролі викладача,

	почуття у спілкуванні зі студентами.		зорієнтований на формально ділові стосунки та підтримання власного авторитету.
	Динамічний та гнучкий у спілкуванні, звертає увагу на проблеми, що виникають, та прагне їх вирішити.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Не гнучкий, не помічає конфліктів, що виникають, не може їх вирішити.

Завдання до схеми аналізу професійної компетентності студента-практиканта (магістра):

1. На основі спостереження за педагогічною діяльністю студента-практиканта на занятті оцінити за 10-бальною шкалою кожний з параметрів його професійної компетентності.
2. Визначити загальну суму балів за схемою, що свідчатиме про рівень професійної компетентності:  
15–45 балів – неприпустимий рівень;  
46–75 балів – критичний рівень;  
76–120 балів – середній рівень;  
121–135 балів – високий рівень;  
136–150 балів – рівень майстерності.
3. Проаналізувати яскравість прояву кожного компонента професійної компетентності. В тексті акцентувати увагу на тих параметрах, які потребують корегування або розвитку, а також на позитивних рисах професійної компетентності. Проілюструвати їх декількома короткими прикладами з відкритого заняття, проведеного студентом-практикантом.
4. Сформулювати рекомендації щодо дальшої професійної викладацької діяльності студента-практиканта (магістра).

**Вимоги до оформлення результатів аналізу професійної компетентності студента-практиканта**

Аналіз професійної педагогічної компетентності студента-практиканта прізвище, ініціали, яким було проведено заняття на тему «.....». у групі .....

Дані студента-практиканта щодо його(її) психолого-педагогічної діяльності проаналізувавши, подають у такому вигляді:

1. Обсяг змістової частини звіту 1- 1,5 сторінки.
2. До звіту додають опрацьовану схему аналізу професійної компетентності студента-практиканта.
3. Дані звіту мають бути завірнені підписом керівника-методиста практики з місця її проходження.

## 12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання. Київ: Вища школа, 1997. 168 с.
2. Антонович Е.А., Проців В.І., Свид С.П. Художні техніки в школі: курс лекцій (спецкурс). Івано-Франківськ : 1994. 312 с.
3. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи. Київ: Кондор, 2008. 272 с.
4. Асистентська практика студентів – магістрів. Орієнтовна програма і методичні рекомендації щодо проходження асистентської педагогічної практики. Підготовлені кафедрою педагогіки Львівського національного університету імені Івана Франка, березень 2004.р. – Електронний ресурс. /<http://www.lnu.edu.ua/Pedagogika/pramag.pdf>
5. Виробнича педагогічна практика студентів бакалаврів спеціальності Середня освіта (Фізика): [навчально-методичний посібник] / укладачі Завражна О.М., Салтикова А.І., Каленик М.В., Пухно С.В. 2-вид., перероб. і доп. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. 171 с.
6. Вища освіта в Україні: навч. посіб. / В.Г. Кремень, С.М. Ніколаєнко, М.Ф. Степко та ін.; за ред. В.Г. Кременя, С.М. Ніколаєнка. Київ: Знання, 2005. 327 с.
7. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 316 с.
8. Галус О.М., Шапошникова Л.М. Порівняльна педагогіка: навч. посіб. Київ: Вища школа, 2006. 215 с.
9. Джура Н.М. Інноваційні технології навчання в системі шкільної екологічної освіти: навчально-методичний посібник. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2016. 104 с.
10. Дубасенюк О. А. Теорія і практика професійної виховної діяльності педагога: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2005. 367 с.
11. Закон «Про вищу освіту» посилання URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
12. Закон «Про повну загальну середню освіту» 2020 посилання: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
13. Калініна Е. Інтегровані уроки з образотворчого мистецтва / Е. Калініна. // Початкова школа. 2002. №2. С. 37-38.
14. Кириченко М. Основи образотворчої грамоти. Київ: Освіта. 2002. 198 с.
15. Кацова Л.Г. Формування професійного інтересу у майбутніх учителів у процесі педагогічної практики: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Херсон, 2004. 196 с.
16. Ковальов О. Декоративно-прикладне мистецтво у школі. 1 – 7 клас: Навчальний посібник / Олександр Ковальов. Суми : ВТД «Університетська книга», 2006. 144 с.; іл. 52 с.
17. Ковальчук О. В. Українське народознавство: Книга для вчителя.



Київ: Освіта, 1994. 176 с.

18. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: підручник. Київ: «Знання-Прес», 2008. 447 с.

19. Лухтай Л. Нестандартний урок. Початкова школа. 1992. № 3. С 31-35.

20. Мирончук Н.М. Методичні основи організації педагогічної практики студентів закладу вищої освіти: метод. посібн. Житомир, 2017. 52 с.

21. Мороз А.Г., Падалка О.С., Юрченко В.Д. Педагогіка і психологія вищої школи: Навч. посіб. Київ: Вид-во НПУ ім. М. Драгоманова, 2003. 268 с.

22. Навчальний процес у вищій педагогічній школі / за ред. Мороза О.Г. Київ: НПУ, 2001. 338с.

23. Нагаєв В.М. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 232 с.

24. Національна доктрина розвитку освіти // Центр Разумкова. Національна безпека і оборона. 2002. № 4. С. 36-41.

25. Олексюк-Казо Л. М. Основи прикладної творчості: навч. посібник. Київ: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2006. 201 с.

26. Освітні технології: навч. метод. посіб. / О.М.Пехота, А.З.Кіктенко, О.М.Любарська та ін.; за заг. ред. О.М.Пехоти. Київ: А.С.К., 2002. 255 с.

27. Сірант Н.П. Методичні рекомендації до проходження педагогічної практики: навчально-методичний посібник. Львів, 2013. 116 с.

28. Слєпкань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навч. посіб. Київ: Вища школа, 2005. 239 с.

29. Стельмахович М.Г. Теорія і практика українського національного виховання: посібник для вчителів початкових класів та студентів педагогічних факультетів. Івано-Франківськ: 1996. 180 с.

30. Образотворче мистецтво у школі – [http://osvita.ua/school/lessons\\_summary/fine\\_art/](http://osvita.ua/school/lessons_summary/fine_art/)

31. Положення про організацію та проведення практики у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Електронний ресурс. <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-ta-provedennia-praktyky-2023.pdf>

32. Полякова Г.А. Образотворче мистецтво, 1 – 7 класи: теорія навчання, календарно-тематичне планування, основні поняття з образотворчого мистецтва: навчальний посібник для вчителів. Харків: «Скорпіон», 2011. 160 с.

33. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів (Образотворче мистецтво). Київ: 2013.

34. Титаренко В.П. Методика викладання декоративно-прикладної творчості. Полтава : 2004. 249 с.

35. Твори українського образотворчого мистецтва на уроці у школі: Методичні рекомендації для вчителів образотворчого мистецтва шкіл різного типу навчання /автор-укладач С.В.Коновець: ІЗМН. Київ: 1997. 64 с.

36. Федун С. І., Рубля Т. Є. Орієнтовне календарно-тематичне планування уроків образотворчого мистецтва для 1 - 4 класів [Текст]: метод. посіб. для вчит. загальноосвіт. навч. закл. і для системи підготовки та

перепідготов. вчителів образотворчого мистецтва. Вінниця: Нова Книга, 2004. 56 с.

37. Федун С. І., Рубля Т. Є. Розробки уроків образотворчого мистецтва для 1 класу [Текст]: метод. посіб. для вчит. загальноосвіт. навч. закл. і для системи підготовки та перепідготов. вчителів образотворчого мистецтва. Вінниця: Нова Книга, 2004. 64 с.

38. Художня культура України: навч. посібник / Л.М. Масол, С.А. Ничкало, І.І. Веселовська, О.І. Оніщенко; за заг. ред. Л.М. Масол. Київ: Вища школа, 2006. 239 с. : іл..

*Додаток 1*  
*Зразок звітньої документації*  
*студента-практиканта*

**Міністерство освіти і науки України**  
**Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника**  
**Навчально-науковий інститут мистецтв**  
**Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного**  
**мистецтва та дизайну**

**ВИРОБНИЧА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА**  
**В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ**

Студента(ки) 2\_курсу, групи СО(ОМ)м-22  
напряму підготовки (спеціальності) 014.12  
Середня освіта (Образотворче мистецтво)

П.І.П \_\_\_\_\_ (студента)

Керівник \_\_\_\_\_

Оцінка ЄКТС: \_\_\_\_\_

Члени комісії: \_\_\_\_\_  
(підпис) (прізвище та ініціали)

\_\_\_\_\_  
(підпис) (прізвище та ініціали)

\_\_\_\_\_  
(підпис) (прізвище та ініціали)

м. Івано-Франківськ - 20\_\_ рік

Прізвище та ім'я \_\_\_\_\_

Інститут \_\_\_\_\_

Спеціальність \_\_\_\_\_

Курс \_\_\_\_\_

Місце проведення практики \_\_\_\_\_

Методисти фахової кафедри \_\_\_\_\_

Методист кафедри педагогіки \_\_\_\_\_

Методист кафедри психології \_\_\_\_\_

Викладачі за спеціальністю \_\_\_\_\_

Час проведення практики \_\_\_\_\_

## Обов'язки студента –практиканта

Обов'язки студентів-практикантів кафедри методики викладання образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та дизайну відповідають загальноприйнятим положенням університету про виробничу педагогічну практику в закладах вищої освіти, згідно яких студент-практикант повинен:

виконувати правила внутрішнього розпорядку навчального закладу, у якому він проходить практику, розпорядження адміністрації цих закладів, керівників практики та педагогічного персоналу;

щодня перебувати в навчальному закладі 6 годин, не менше 3 години працювати з студентами;

стежити за тим, щоб зовнішній вигляд відповідав професійним вимогам викладача;

виконувати всі види робіт, передбачені програмою практики, старанно готуватись до них;

після закінчення практики протягом 3-х днів здати методисту звітну документацію.

У випадку невиконання обов'язків і порушення правил внутрішнього розпорядку навчального закладу студент може бути відкликаний з практики, після чого розглядається питання про його перебування в університеті.

Програма виробничої педагогічної практики в закладах вищої освіти

Протягом першого тижня практики студент-практикант:

знайомиться з планом навчально-виховної роботи навчального закладу, функціями педагога;

знайомиться з календарним плануванням навчально-виховної роботи у закріпленій групі, складає індивідуальний план проведення навчально-виховної і дослідницької роботи на весь період практики;

заводить щоденник педагогічних спостережень;

розробляє конспекти лекцій, готує дидактичний матеріал та наочні посібники, знайомиться з ТЗН;

вивчає програми і підручники, добирає літературу, в якій висвітлюється методика проведення занять, знайомиться з методами роботи викладачів та кураторами груп.

Протягом першого тижня студенти-практиканти відвідують і аналізують з методистом заняття та виховні заходи досвідчених викладачів.

В наступні тижні вони активно включаються в організацію навчально-виховної роботи з студентами групи, реалізують індивідуальний план, виконуючи такі види педагогічної діяльності:

- здійснюють психолого-педагогічне вивчення студентів і колективу на підставі особових справ, журналів обліку груп, практичних робіт студентів, спостерігають за студентами під час занять, розмов з студентами, педагогами та складають психолого-педагогічну характеристику колективу;

- відвідують і аналізують заняття; аналізують теми і розділи навчальних програм, запланованих на період практики; вивчають необхідну наукову

і методичну літературу; добирають і виготовляють дидактичні матеріали; розробляють конспекти лекцій та практичних; проводять заняття на відповідному ідейно-теоретичному рівні; відвідують і аналізують заняття інших практикантів;

- контролюють знання, вміння та навички студентів з предмету методами індивідуального, фронтального, коментованого опитування, програмованого контролю; проводять самостійні і контрольні роботи;

- планують роботу викладача та студентів на всіх етапах заняття.

У процесі практики майбутні викладачі аналізують свою педагогічну діяльність і ведуть щоденник; працюють на семінарах, які проводяться керівниками практики; збирають матеріал до магістерської роботи; беруть участь у підсумковій конференції з питань практики в навчальному закладі і на факультеті; готують звітну документацію за практику, матеріали до виставки і для методичного кабінету кафедри, проводять науково-методичне дослідження теми, запропонованої керівником практики.

Вивчають і узагальнюють передовий педагогічний досвід викладачів.

### **Обов'язкові види робіт студента-практиканта**

<b>№ п/п</b>	<b>Вид роботи</b>	<b>К-сть (орієнтована на тиждень)</b>
1.	Відвідування занять викладачів кафедри та участь в їх обговоренні	3
2.	Відвідування індивідуальних занять та участь в їх обговоренні	3
3.	Самостійне проведення занять	6
4.	Виготовлення таблиць до занять (для методичного кабінету кафедри)	3
5.	Проведення індивідуальних занять	
6.	Проведення консультацій, занять з невстигаючими студентами.	
7.	Участь у підготовці та проведенні олімпіад, конкурсів (готує група практикантів).	
8.	Участь у засіданнях викладачів навч. закладу	3
9.	Проведення науково-методичних досліджень теми, запропонованої керівником практики. Зібраний матеріал можна використовувється в магістерській роботі.	3
10.	Участь у підготовці і проведенні предметних екскурсій разом з викладачами (студент-екскурсовод).	3

11.	Проведення в закріпленій групі виховних заходів з фахових дисциплін.	3
12.	Участь у звітній виставці учнівських і студентських творчих робіт (організує група практикантів).	3
13.	Участь у звітній виставці матеріалів педпрактики (таблиці, приладдя, альбоми передового педагогічного досвіду викладачів тощо) в методичному кабінеті Кафедри.	3

***Завершуючи практику студенти-практиканти подають на кафедру такі матеріали і документи:***

- щоденник;
- конспект лекції;
- аналіз професійної компетенції студента-практиканта;
- звіт про проходження практики;
- характеристика на студента-практиканта.

## Розклад дзвінків

заняття		



*Додаток 1*  
*Взірець щоденника*  
*студента-практиканта*

**Щоденник студента-практиканта**

У щоденнику студент-практикант облікує та аналізує проведену навчально-виховну роботу, веде педагогічні спостереження, описує враження, фіксує підготовчий матеріал для написання психолого-педагогічної характеристики.

<i>№ з/п</i>	<i>Тиждень/ Дата</i>	<i>Зміст проведеної роботи</i>	<i>Відмітка про виконання</i>	<i>Підпис керівника</i>
1	<i>1-й тиждень</i> __.__.202__			
2	__.__.202__			
3	__.__.202__			
4	__.__.202__			
5	__.__.202__			
1	<i>2-й тиждень</i> __.__.202__			
2	__.__.202__			
3	__.__.202__			
4	__.__.202__			
5	__.__.202__			
1	<i>3-й тиждень</i> __.__.202__			
2	__.__.202__			

---

3	__._.202_			
4	__._.202_			
5	__._.202_			
1	<b>4-й тиждень</b> __._.202_			
2	__._.202_			
3	__._.202_			
4	__._.202_			
5	__._.202_			

### **Методичні поради щодо проведення лекції**

Майстерність проведення лекції формується у процесі набуття викладачем педагогічного досвіду. А в початкових спробах лектору-практиканту необхідно уникнути суттєвих помилок, щоб досягти успіху і реалізувати дидактичні цілі цього типу заняття. З цією метою пропонуємо такі рекомендації:

1. Сумлінне, відповідальне підготування лекції – умова успішного, ефективного її проведення. Текст лекції доцільно не вивчити, а глибоко осмислити, компетентно оволодіти основними положеннями, ідеями.
2. Читання лекції за конспектом шкідливе як для викладача, так і для студента, адже викладач неспроможний налагодити і підтримувати контакт з аудиторією, здійснювати виховний, емоційний вплив на студентів, отримувати зворотний зв'язок від них і вносити корективи в процес організування лекції. Використовувати конспект необхідно для дотримання структури лекції, формулювання теоретичних визначень, положень, а також посилання на джерела інформації тощо.
3. Недоцільно переказувати зміст навчального підручника, посібника під час лекції, інакше можна позбавити студентів можливості самостійно працювати. Важливо застосовувати цікаві факти, нові підходи, концепції, що не набули поширення в науковій літературі.
4. За обмежений час лекції неможливо розкрити повний об'єм науково-навчального матеріалу з конкретної теми і це не є завданням викладача. Його мета під час лекції – спрямувати увагу студентів на провідні ідеї, положення, сформулювати у них наукові поняття, судження, скерувати їх у напрямку вироблення власних поглядів, концепцій.
5. Перевантаження змісту лекції науковими термінами, фактами, категоріями розпорошує увагу слухачів, швидко втомлює їх і спонукає здійснювати записи у конспекті автоматично. Значна кількість нової інформації ускладнює розуміння студентами сутності явищ, положень, знижує позитивну мотивацію навчання. Недостатня інформативність лекції також небезпечна: викликає сум, нудьгу у студентів.
6. Без зацікавлення студентів змістом навчального матеріалу лекція втрачає

свою ефективність. Для формування позитивного ставлення до змісту необхідно:

- розглядати проблеми, актуальні для фахової діяльності студентів;
  - висвітлювати положення, ідеї, що сприяють самопізнанню, самовдосконаленню студентів;
  - застосовувати парадоксальні факти, виявляти невідповідності у теорії і практиці;
  - знаходити зв'язок між змістом і життєвим досвідом студентів;
  - застосовувати історичні аспекти наукових знань (біографічні факти з життя вчених, історичні моменти наукових відкриттів, досліджень тощо);
  - розглядати наукові концепції, теорії через призму дискусій вчених, сучасних досліджень, особистого бачення проблеми;
  - переконувати у важливості конкретних наукових знань, виявляти їхню світоглядну, моральну цінність; - застосовувати гумор, жартівливі історії. Постановка цих питань насамперед потрібна для залучення студентів до співпраці з викладачем з метою розгляду, висвітлення наукових положень. Деякі питання необхідно ставити студентам для перевірки рівня розуміння ними навчального матеріалу, вияву їхніх життєвих уявлень, очікувань.
7. Варто використовувати імпровізацію під час лекції, але це не означає – говорити що-небудь без сенсу і мети. Імпровізація необхідна для розвитку міркування студентів, урахування їхньої думки та розгортання цієї думки у напрямку завдань лекції.
  8. Важливим для педагога є не тільки що сказати, але й як сказати. Емоційність викладу залежить саме від культури мовлення. Вона має бути образною (використання метафор, порівнянь, фразеологізмів, синонімів тощо), літературною, без русизмів, побутових слів. Через інтонацію викладач може виокремлювати важливі положення, думку, яку хоче донести студентам. Речення бажано будувати таким чином, щоб студенти почули і зрозуміли контекст і сенс висловлювань. Одну і ту ж саму думку іноді варто проговорити різними словами, застосувати відмінні структури речень.
  9. Дикція педагога має бути виразною, чіткою, зрозумілою. Говорити доцільно голосно, періодично змінюючи тембр для концентрації уваги студентів, виокремлення необхідних ідей, показу педагогом власного ставлення до змісту, його емоцій, коли це необхідно.
  10. Дихання під час лекції потребує регулювання, застосування доцільних пауз, ритмічного застосування вдихів і видихів.
  11. Від темпу лекції значною мірою залежать увага, сприймання, розуміння, активність, поведінка студентів. Повільний темп викладу застосовують для запису студентами інформації, її осмислення, акцентування

викладачем уваги слухачів на суттєві ознаки явищ, значущі положення. Для першокурсників темп лекції має бути дещо повільним (менше ніж 50–60 слів на хв.). Для старших курсів швидкість мовлення збільшують.

12. Ефективність лекції значною мірою залежить від емоційного стану викладача, психічної готовності до її проведення. Незалежно від настрою, педагог заходить в аудиторію привітним, радісним, зорієнтованим на працю. Навіть тоді, якщо у нього негативне самопочуття, немає бажання взаємодіяти зі студентами – саморегулювання свого стану перед тим, як відкрити двері аудиторії, є обов'язковим.
13. Майстерність лектора залежить від його вміння виявляти педагогічний такт, повагу до студентів, толерантність. Без контролю імпульсивності емоцій неможливо досягнути цілеспрямованого керівництва процесом.
14. Педагог не має права виявляти гнів, бурхливе роздратування, вдаватися до криків, проте він повинен бути щирим перед студентами, контролювати порядок, дисципліну під час лекції. Він може виявити своє обурення, але оцінюючи не особистість студента, а конкретну ситуацію. Педагог не стане авторитетним для студентів, якщо він ігнорує їхню поведінку, дисципліну під час лекції. Не можна бути байдужим до студентів, які не працюють в аудиторії ( займаються іншими справами, тихенько розмовляють тощо). Замість критики, приниження особистості таких студентів доцільно ненав'язливо залучати їх до участі в обговоренні питань, повідомлення власних міркувань, тобто не давати їм можливості бути відсутніми під час лекції. Важливо пам'ятати, що сучасний студент прагне спілкуватися з таким педагогом, який володіє культурою поведінки, поважає студентів, розуміє їхнє самопочуття, є відкритим до їхніх думок.





*Додаток 4. Взірець таблиці обліку проведених занять студента-практиканта*  
**Облік проведених занять**

<b>№ п/п</b>	<b>Дата</b>	<b>Заняття з освітнього компоненту (група)</b>	<b>Оцінка</b>	<b>Підпис викладача</b>	<b>Підпис методиста</b>
<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>5</b>	<b>6</b>
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					



**Аналіз професійної компетентності студента-практиканта (магістра)**

**ЗАВДАННЯ:** аналіз професійної компетентності студента(и)-практиканта(и).

**Метою** цього виду індивідуального психолого-педагогічного завдання є виявлення керівником-методистом кафедри рівня психолого-педагогічних знань студента(и)-практиканта(и), у його(її) здатності щодо професійної компетентності на практиці у закладі вищої освіти

**Інструкція:** для виконання цього завдання необхідно відвідати кілька занять свого студента-практиканта. Професійність студента-практиканта визначається за схемою, що містить параметри компетентності (див.: табл. 1).

**Аналіз результатів** здійснюється на основі розподілу балів: 10 – максимальна к-сть балів, що відповідає твердженню у лівій колонці, 1- мінімальна к-сть балів, що відповідає твердженню у правій колонці. Оцінюючи параметри компетентності, треба вибрати бал у проміжку від 10 до 1.

*Обрати відповідний рівень щодо виставленого балу*

*10, 9 – відмінний рівень виконання; 8, 7 – достатній рівень виконання;*

*6, 5 – задовільний рівень виконання*

Таблиця 1

**Схема аналізу професійної компетентності студента-практиканта (за О. Штепою)**

п/п	Параметри професійної компетентності	Бали	Параметри професійної компетентності
<b>1. Педагогічна діяльність студента-практиканта</b>			
	Ставить розвивальні та виховні задачі поряд з навчальними.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Ставить та реалізує навчальні задачі.
	Володіє варіативною методикою, тобто вибором одного методичного рішення з декількох можливих.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Використовує одноманітні методичні рішення у навчанні.
	Прагне й уміє аналізувати свій досвід.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Уникає самоаналізу.
<b>2. Педагогічне спілкування студента-практиканта</b>			
	Заздалегідь планує	10 9 8 7 6 5 4 3 2	Задачі спілкування під

	комунікативні задачі.	1	час заняття не планує, покладаючись на ситуації, що виникають стихійно.
	Створює в аудиторії атмосферу довіри, психологічної безпеки; студенти відкриті для спілкування та розвитку.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	У спілкуванні використовує жорсткі методи; керується незаперечним авторитетом викладача; студенти напружені.
	Вважає цінністю особистість кожного студента; поважає їхню гідність, зорієнтований на підтримку.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Студентів сприймає як об'єкт, засіб, перешкоду. Не диференціює власного спілкування, зорієнтований на формальні оцінки.
<b>3. Особистість студента-практиканта</b>			
	Має стійку професійно-педагогічну спрямованість.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Вважає, що ненадовго затримається на викладацькій діяльності.
	Має позитивну Я-концепцію, спокійний та впевнений.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Постійно невпевнений у собі.
	Працює творчо, застосовує оригінальні прийоми.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Працює головно за типовими методичними розробками.
<b>4. Навченість та самостійність студентів</b>			
	Ставить задачі формування в студентів уміння вчитися, заохочує їхні активні навчальні дії та самоконтроль.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Задачі розвитку, уміння вчитися в студентів не ставить, дає завдання у готовому вигляді, організуючи лише репродуктивну діяльність студентів.
	Розвиває в студентів самостійність та ініціативу.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Самостійність та ініціативу студентів не заохочує.
	Прагне намітити для окремих студентів індивідуальні програми.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Індивідуальний та диференційний підхід мінімальний.
<b>5. Психологічний аспект педагогічної діяльності</b>			

	Може уявити себе на місці студента, поглянути на проблему його очима.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Вважає недоцільним пояснювати проблему з точки зору студента.
	Відверто та щиро виявляє свої думки та почуття у спілкуванні зі студентами.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Жорстко дотримується правил ролі викладача, зорієнтований на формально ділові стосунки та підтримання власного авторитету.
	Динамічний та гнучкий у спілкуванні, звертає увагу на проблеми, що виникають, та прагне їх вирішити.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Не гнучкий, не помічає конфліктів, що виникають, не може їх вирішити.

Завдання до схеми аналізу професійної компетентності студента-практиканта (магістра):

1. На основі спостереження за педагогічною діяльністю студента-практиканта на занятті оцінити за 10-бальною шкалою кожний з параметрів його професійної компетентності.
2. Визначити загальну суму балів за схемою, що свідчитиме про рівень професійної компетентності:  
15–45 балів – неприпустимий рівень;  
46–75 балів – критичний рівень;  
76–120 балів – середній рівень;  
121–135 балів – високий рівень;  
136–150 балів – рівень майстерності.
3. Проаналізувати яскравість прояву кожного компонента професійної компетентності. В тексті акцентувати увагу на тих параметрах, які потребують корегування або розвитку, а також на позитивних рисах професійної компетентності. Проілюструвати їх декількома короткими прикладами з відкритого заняття, проведеного студентом-практикантом.
4. Сформулювати рекомендації щодо дальшої професійної викладацької діяльності студента-практиканта (магістра).

**Вимоги до оформлення результатів аналізу професійної компетентності студента-практиканта**

Аналіз професійної педагогічної компетентності студента-практиканта (Прізвище, Ініціали), яким було проведено заняття на тему: «.....». у групі;

Дані студента-практиканта щодо його(її) психолого-педагогічної діяльності проаналізувавши, подають у такому вигляді:

1. Обсяг змістової частини звіту 1- 1,5 сторінки.
2. До звіту додають опрацьовану схему аналізу професійної компетентності

студента-практиканта.

3. Дані звіту мають бути завірені підписом керівника-методиста практики з місця її проходження.

НА ПРИКЛАД :

**Схема аналізу професійної компетентності студента(и)-практиканта(и)**

**Петришина М. А.**

*Обрати відповідний рівень щодо виставленого балу*

*10, 9 – відмінний рівень виконання; 8, 7 – достатній рівень виконання;*

*6, 5 – задовільний рівень виконання*

п/п	Параметри професійної компетентності	Бали	Параметри професійної компетентності
<b>1. Педагогічна діяльність викладача-практиканта</b>			
	Ставить розвивальні та виховні задачі поряд з навчальними.	10 <b>9</b> 8 7 6 5 4 3 2 1	Ставить та реалізує навчальні задачі.
	Володіє варіативною методикою, тобто вибором одного методичного рішення з декількох можливих.	<b>10</b> 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Використовує одноманітні методичні рішення у навчанні.
	Прагне й уміє аналізувати свій досвід.	10 9 <b>8</b> 7 6 5 4 3 2 1	Уникає самоаналізу.
<b>2. Педагогічне спілкування викладача-практиканта</b>			
	Заздалегідь планує комунікативні задачі.	10 <b>9</b> 8 7 6 5 4 3 2 1	Задачі спілкування під час заняття не планує, покладаючись на ситуації, що виникають стихійно.
	Створює в аудиторії атмосферу довіри, психологічної безпеки; студенти відкриті для спілкування та розвитку.	10 <b>9</b> 8 7 6 5 4 3 2 1	У спілкуванні використовує жорсткі методи; керується незаперечним авторитетом викладача; студенти напружені.
	Вважає цінністю особистість кожного студента; поважає їхню гідність,	<b>10</b> 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Студентів сприймає як об'єкт, засіб, перешкоду. Не диференціює власного

	зорієнтований на підтримку.		спілкування, зорієнтований на формальні оцінки.
<b>3. Особистість викладача-практиканта</b>			
	Має професійно-педагогічну спрямованість.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Вважає, що ненадовго затримається на викладацькій діяльності.
	Має позитивну Я-концепцію, спокійний та впевнений.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Постійно невпевнений у собі.
	Працює творчо, застосовує оригінальні прийоми.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Працює головню за типовими методичними розробками.
<b>4. Навченість та самостійність студентів</b>			
	Ставить задачі формування в студентів вміння вчитися, заохочує їхні активні навчальні дії та самоконтроль.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Задачі розвитку, вміння вчитися в студентів не ставить, дає завдання у готовому вигляді, організуючи лише репродуктивну діяльність студентів.
	Розвиває в студентів самостійність та ініціативу.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Самостійність та ініціативу студентів не заохочує.
	Прагне намітити для окремих студентів індивідуальні програми.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Індивідуальний та диференційний підхід мінімальний.
<b>5. Психологічний аспект педагогічної діяльності</b>			
	Може уявити себе на місці студента, поглянути на проблему його очима.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Вважає недоцільним пояснювати проблему з точки зору студента.
	Відверто та щиро виявляє свої думки та почуття у спілкуванні зі студентами.	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Жорстко дотримується правил ролі викладача, зорієнтований на формально ділові стосунки та підтримання власного авторитету.
	Динамічний та гнучкий у спілкуванні, звертає увагу на проблеми, що	10 9 8 7 6 5 4 3 2 1	Не гнучкий, не помічає конфліктів, що виникають, не може їх вирішити.

	виникають, та прагне їх вирішити.		
--	-----------------------------------	--	--

Сума балів-134

*Примітка, сума балів відповідає рівню виконання*

15–45 балів – неприпустимий рівень;

46–75 балів – критичний рівень;

76–120 балів – середній рівень;

121–135 балів – високий рівень;

136–150 балів – рівень майстерності.

## АНАЛІЗ

професійної компетентності студента-практиканта Петришина М.А.

Петришин М.А.

група СО(ОМ)-32

Тема аналізованого заняття: «Архітектура, скульптура і живопис епохи Відродження».

На лекційному занятті «Архітектура, скульптура і живопис епохи Відродження» Петришин М. А. зарекомендував себе як відповідальний, організований та дисциплінований студент-практикант, який володіє об’ємним спектром знань в галузі мистецтва в цілому. Студент впевнено поводить себе під час виступу перед аудиторією. Досконало знає мистецьку термінологію. Методи навчання студентів та прийоми навчання на достатньому рівні.

Під час заняття студент проявляв ініціативу в співбесіді зі студентами молодших курсів. З великим намаганням сприяв активному обговоренню даної теми заняття. На питання студентів молодшого курсу відповідав впевнено, тим самим доводячи свою обізнаність з питань мистецтва епохи Відродження. Атмосфера під час лекції була сприятливою та комфортною, що свідчить про його змогу згуртувати колектив. До кожного студента ставився з повагою, не перебивав під час бесіди.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що Петришин Микола Андрійович цілком готовий до викладацької діяльності.

Керівник-методист *підпис* (П.І.П.)



## **Звіт**

### **Орієнтовна схема звіту:**

1. Виконання плану практики. Вказати результати проведення практики: чи були відхилення від плану, чи були не виконані завдання і чому; що зроблено понад план та чи спостерігалась позитивна динаміка взаємодії студента-практиканта та викладача керівника-методиста.

2. Кількість проведених занять. Зазначити кількість проведених занять та виділити найбільш вдало проведені заняття. Також зазначити заняття, які викликали труднощі – аргументувати негативні сторони таких занять. Визначити користь та позитивні наслідки від проведених занять для студента.

3. Індивідуальна робота з студентами, її результативність.

4. Практична допомога навчальному закладу (поліпшення обладнання предметного кабінету, виготовлення наочного приладдя та ін.).

5. Зміст та форми допомоги, яку здійснили; груповий керівник педпрактики, методисти кафедр педагогіки і психології, викладачі, куратори груп, методисти фахових кафедр.

6. Методична і громадська робота:

а) участь у засіданнях кафедри, методичних комісій; б) участь

у методичній та громадській роботі;

в) врахування індивідуальних особливостей студентів під час занять.

7. Загальні висновки про виробничу педагогічну практику в закладах вищої освіти:

а) досягнення та недоліки в організації практики;

б) пропозиції та побажання щодо подальшого



## Система оцінювання.

**Політика** виставлення балів поточної успішності: – підготовка до лекцій та практичних занять (10 балів); проведення лекцій (30 балів); – підготовка та проведення практичних занять (40 балів); – оцінка відвіданого заняття – 20 балів матодистом фахової кафедри, методистом кафедри педагогіки, методистом кафедри психології; захист практики, оформлення звітних документів (звіт про проходження практики (стислий опис змісту роботи), щоденник практики, конспекти проведених занять, оцінка керівника про навчально-виховну роботу студента) – 10 балів. Максимальна кількість балів – 100 балів.

<b>Розподіл балів, які отримують студенти</b>										Сума
підготовка до лекційних та практичних занять	проведення лекцій			проведення практичних занять					оцінка керівника методист кафедри педагог, психолог	
10	1	2	3	1	2	3	4		20	100 балів
	10	10	10	10	10	10	10			

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ**  
**щодо проходження виробничої педагогічної**  
**практики в закладах вищої освіти**

видання перероблене і доповнене

**Укладачі- Б. М. Тимків, М. В. Дяків, М. В. Гнатюк**

Літературна редакція і коректура *Олександри Огринчук*

76019, м. Івано-Франківськ, вул.  
Шевченка, 56  
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Івано-Франківськ- 2024